Zelený štvrtok.

Hľa, cesta znova začína sa, Pane,
trnistá, tvrdá, na poľutovanie.
Daj, nech zrak vidí ťažkú obeť Tvoju,
a nájde duša, čo jej je ku pokoju. Amen.

J 13,1-15

Bolo pred veľkonočnými slávnosťami. Ježiš vedel, že prišla Jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi, a keďže miloval svojich, ktorí boli na svete, dokonale im preukázal lásku. Keď totiž večerali, diabol už vnukol do srdca Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, aby Ho zradil. Ježiš vediac, že Mu Otec všetko dal do rúk a že od Boha vyšiel a k Bohu ide, vstal od večere, zložil si rúcho a vezmúc zásteru, opásal sa. Potom nalial vodu do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný. Tak prišiel až k Šimonovi Petrovi, ale ten Mu povedal: Pane, Ty mi umývaš nohy? Ježiš mu riekol: Čo ja robím, to teraz nechápeš, ale potom pochopíš. Povedal Mu Peter: Pane, nikdy mi nebudeš umývať nohy! Odpovedal mu Ježiš: Ak ťa neumyjem, nemáš so mnou podiel. Tu Mu povedal Šimon Peter: Pane, nielen nohy, ale aj ruky a hlavu mi umy! Ježiš mu riekol: Kto sa okúpal, nepotrebuje sa umývať - iba ak nohy - a celý je čistý; aj vy ste čistí, ale nie všetci. Poznal totiž svojho zradcu, preto povedal: Nie všetci ste čistí. Keď im umyl nohy a obliekol si rúcho a znova si sadol, riekol im: Či viete, čo som vám učinil? Vy ma nazývate Majstrom a Pánom, a dobre hovoríte, lebo tým som. Keď teda ja, Pán a Majster, umyl som vám nohy, aj vy ste povinní navzájom si umývať nohy; dal som vám totiž príklad, aby ste aj vy činili tak, ako som vám ja učinil.

Bratia a sestry!

Na Zelený štvrtok si pripomíname posledenú večeru Ježiša Krista so svojími dvanástimi učeníkmi, počas ktorej bola ustanovená Večera Pánova. Kresťania po celom svete dnes prichádzajú k stolu Pánovmu. Aj v slovenskej luteránskej tradícii je v mnohých rodinách potreba, zvyk, možno povinnosť, prísť v tento deň do kostola k sviatosti svätej Večere Pánovej. Dnešný Zelený štvrtok túto možno asi nebudeme mať, ale máme možnosť sa spoločne zamyslieť nad tým, čo je Večera Pánova a čo pre nás znamená?!

V Jánovom evanjeliu, z ktorého nám dnes zazneli mnohé verše, sa nenachádza žiadna zmienka o Večeri Pánovej. V evanjeliu podľa Matúša, Marka, Lukáša a aj u apoštola Pavla nachádzame celé kapitoly, ktoré podávajú správu o ustanovení Večere Pánovej, spomínajú slová ustanovenia aj poslednú večeru. Dnes - na Zelený štvrtok - nám Pán Ježiš dal tento vzácny dar. Ján iba veľmi krátko spomína: Keď totiž večerali - to je všetko, čo hovorí o poslednej Ježišovej večeri s učeníkmi. Oveľa viac sa vo svojom rozprávaní venuje umývaniu nôh. Myslím, že to pre nás môže byť vzácnym poučením, ak sa pri týchto Jánových slovách pýtame: Čo to vlastne znamená ísť k Večeri Pánovej? Čo nám umývanie nôh hovorí o význame Večere Pánovej? Očividne nám Ján, Ježišov obľúbený učeník, ktorý sa zúčastnil poslednej večere, chce povedať niečo veľmi dôležité: Ježiš nám dal príklad, aby sme my mohli tak konať, ako On.

Ježiš vstal od večere, zložil si rúcho a vezmúc zásteru, opásal sa. Potom nalial vodu do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný. Pri poslednej večeri so svojimi učeníkmi sa Ježiš stal sluhom, dokonca by sme mohli povedať až otrokom. V oriente bolo umývanie nôh, kde neboli sprchy a vane, ale iba prašné ulice, práca sluhov. Sluhov páni vlastnili ako majetok, preto môžeme hovoriť doslova o otrokoch. Bola to prvá služba, keď prišiel hosť do domu, sluha mu umyl a utrel mu ich do zástery. Umývanie nôh bolo znakom pohostinnosti a prejavom úcti voči hosťovi. Na zdesenie učeníkov, ktoré je vyjadrené v Petrových slovách: Pane, Ty mi umývaš nohy?, robí túto prácu sám Ježiš. Predtým však jasne povedal, evanjelista Ján nám to pripomína: Ježiš vedel, že Mu Otec dal všetko do rúk. To znamená, že je naozaj Pánom a že od Boha prišiel a k Bohu sa vráti. On, ktorý je Pánom si vyzlieka svoje rúcho a opáše sa zásteru, skláňa sa, kľaká si a začína všetkým učeníkom umývať nohy - práca sluhu! Tým vlastne povedal, prečo prišiel na svet: neprišiel vládnuť, ale prišiel slúžiť - Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých (Mk 10,45). On slúži svojim učeníkom.

Ježiš si naspäť sadá oblečený vo svojom rúchu k stolu a pýta sa svojich učeníkov: Či viete, čo som vám učinil? Predstavme si tú situáciu, keď Ježiš položil svojim učeníkom túto otázku, aké ticho muselo zavládnuť v tej miestnosti: Či viete, čo som vám učinil? Ježiš touto otázkou prehlbuje duchovný význam obrazu umývania nôh. Nikto z učeníkov sa neodvážil odpovedať. Vy ma nazývate Majstrom a Pánom, a dobre hovoríte, lebo tým som. Keď teda ja, Pán a Majster, umyl som vám nohy, aj vy ste povinní navzájom si umývať nohy; dal som vám totiž príklad, aby ste aj vy činili tak, ako som vám ja učinil.

Tá Ježišova otázka: Či viete, čo som vám učinil? je adresovaná aj nám. Čo nám učinil pri Večeri Pánovej? Pán Ježiš nám pri Večeri Pánovej slúži, skláňa sa a kľaká si k nám - prijíma nás a prijíma nás takých, akí prichádzame. Na tomto mieste je potrebné povedať, aj napriek tomu akí

prichádzame, On nás prijíma. Slúži nám trpezlivo tým, že nám odpúšťa. Odpúšťa nám to, čo sa nám nepodarilo, naše zlyhania a aj to zlé, čo sme urobili, povedali, či si pomysleli. Od toho všetkého nás obmýva. Zároveň nám však slúži aj tým, že nám ponúka pomoc pri tom, aby sme sa v našich myšlienkach, slovách a skutkoch stali lepšími, dobrými. Slúži nám tým, že nám ponúka pomoc pri všetko tom, čo nás trápi a ťaží, o čom pochybujeme, čo nás sklamalo, čo nosíme na duši, možno nevypovedané, ale zaťažujúce. Touto službou nám ale aj dáva príklad a volá, povoláva nás k tomu, aby sme aj my sami tak isto ako On konali v našich životoch a v situáciach, v ktorých sa nachádzame dnes, teraz. Dáva nám to doslova za povinnosť. Pozrime sa každý do svojho života: Robím, konám tak, ako konal Ježiš? Ľúbim tak druhých, ako Ježiš ľúbi mňa? Odpúšťam tak, ako Ježiš odpustil mne? Príjmame druhých tak, áno tých, ktorí inak zmýšľajú, inak cítia, inak vnímajú svet, ako prijal Ježiš mňa? Tá povinnosť, ktorú sme dostali, konať tak, ako konal Ježiš, je ťažká a zdanlivo nesplniteľná. Pán Ježiš je ale nielen príkladom, On nás aj v nasledovaní jeho príkladu sprevádza, nenecháva nás samých. Nezabúdajme na to! Nie sme mu ľahostajní, nikto z nás, preto ustanovil Večeru Pánovu, práve preto nás k nej pozýva, preto zajtra umiera na kríži. Ale to už sú udalosti nasledujúcich dní.

Či vieme, čo nám Ježiš učinil?

Amen.